

NIEUWSBRIEF NATURA 2000 ENGBERTSDIJKSVENEN

Nr.8, april 2018

Natura 2000

De Staatssecretaris van Economische Zaken heeft 160 Natura 2000-gebieden aangewezen in Nederland, vanwege de bijzondere natuurwaarden in deze gebieden. Daarmee is Nederland verplicht om de huidige natuurwaarden te behouden of te ontwikkelen. Na de aanwijzing heeft het Ministerie van Economische Zaken het Natura 2000 beheerplan vastgesteld. Hierin staan onder andere de maatregelen beschreven die nodig zijn om de beoogde doelen te halen.

Het Natura 2000-gebied Engbertsdijksvenen is één van die gebieden. LTO Noord is trekker van de planuitwerking voor de uitvoering van de maatregelen die in dit gebied moeten worden uitgevoerd.

Engbertsdijksvenen

Engbertsdijksvenen is een restant van een groot voormalig veengebied. De Engbertsdijksvenen is nu een vrijwel geheel afgegraven hoogveengebied. De meest grootschalige verving vond plaats in de periode 1850 tot 1950. Omdat de randen geheel zijn afgegraven, steekt het gebied ver boven het omringende landschap uit.

Het gebied herbergt een restant niet afgegraven veen, waar nog actief hoogveen groeit. Buiten de actieve hoogveenkern bestaat het gebied uit natte heide, waarin ook drogere delen aanwezig zijn. Langs de randen van het gebied zijn enkele kleine berkenbossen te vinden.

De stikstofgevoelige habitattypen zijn Europese droge heide, actief hoogveen en herstellend hoogveen. De knelpunten voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen die met gebiedsmaatregelen moeten worden aangepakt, betreffen met name knelpunten in de hydrologie. Te lage grondwaterstanden zorgen voor een afname van de kwaliteit van de habitattypen.

Zorgvuldig besluitvormingsproces met ruimte voor alle belangen

2018, spannend jaar: nu tijd om alternatieve oplossingen te onderzoeken

Gerard van der Aast, de vertegenwoordiger in de Bestuurlijke Adviescommissie van de boeren aan de oostzijde van Engbertsdijksvenen is een druk bezet man. In het dagelijks leven is hij toezichthouder bij een aantal grote organisaties. Hij is President-Commissaris bij de NS, commissaris bij Philips Lighting, Witteveen + Bos en bij Heisterkamp Transport. Daarnaast maakt hij graag tijd vrij voor het vertegenwoordigen van de belangen van de 'Platformboeren', een groep boeren die hun bedrijf aan de oostzijde van het natuurgebied hebben liggen.

Geboren en getogen in Langeveen

„Ik ben geboren en getogen in Langeveen”, vertelt Gerard. „Ik ken het gebied dus heel erg goed. Momenteel woon ik er niet meer en kan ik de groep boeren als onafhankelijk BAC-lid vertegenwoordigen. De meeste ondernemers ken ik nog uit de tijd dat ik daar woonde. Zo zijn zij ook bij mij terecht gekomen met de vraag of ik hun belangen wilde vertegenwoordigen. Uiteraard speelde mijn grote bestuurlijke ervaring hierbij ook een belangrijke rol. Die komt in dit proces goed van pas.”

Nauw contact met de achterban

„Ik sta in nauw contact met mijn achterban. Dat is belangrijk, want voor hen zijn de gevolgen van mogelijke maatregelen groot. Ik houd hen goed op de hoogte van alles wat er speelt en wat er besproken wordt in de BAC. Regelmatig zitten we bij elkaar om ons standpunt te bepalen en elkaar te informeren over actuele zaken rond het proces.”

Repareren van zaken uit het verleden

„We zijn nu een jaar bezig en ik vind dat we goed op weg zijn. In het verleden zijn besluiten in mijn ogen onzorgvuldig tot stand gekomen. Dat vind ik onaanvaardbaar, juist omdat de impact van de potentiële maatregelen voor burgers en ondernemers groot zijn. De afgelopen maanden zijn we vooral bezig geweest met het recht trekken van zaken uit dat verleden. Een goed voorbeeld daarvan is de Ecologische Hydrologische Schouw die door het projectteam is georganiseerd. Hiermee is de huidige situatie van het gebied in kaart gebracht. Nu zijn we bezig met een nieuw grondwatermodel. Ook dat is nodig, want het oude model is minder goed bruikbaar.”

Zorgvuldig proces

„Zorgvuldige afweging van besluiten en het doorlopen van een zorgvuldig proces, dat is voor mij van groot belang. De komende tijd gaat het erom spannen. We gaan nu aan de slag met het onderzoeken van alternatieve maatregelen. Het projectteam pakt dit samen met een bureau op. Betrokken partijen en belanghebbenden mogen meedenken over de alternatieven. Wat mij betreft een goede zaak.

Zie vervolg op pagina 2.

Van belang is wel dat de alternatieve oplossingen goed worden bekeken en getoetst aan het uitgangspunt dat de BAC heeft geformuleerd: de maatregelen moeten zo min mogelijk impact hebben op burgers, ondernemers en de gemeenschap rond het gebied. Bij de afweging van de alternatieven moet er dan ook een gebalanceerd besluitvormingsproces plaatsvinden. Het gaat hier namelijk niet alleen om een ecologisch vraagstuk, ook de maatschappij is erbij betrokken. Er moet ruimte zijn voor alle belangen!”

Politiek aan zet

„Uiteindelijk zal de politiek aan zet zijn om het definitieve besluit te nemen. Dat is niet aan de Bestuurlijke Adviescommissie. Onze taak is, om na een zorgvuldig proces, een afgewogen advies te geven waarin alle belangen zich kunnen herkennen. Dat is niet eenvoudig, maar in mijn ogen wel een ‘must’. In het ideale geval hoop je dat een oplossing gevonden kan worden waarbij alle partijen tevreden zijn en de impact op burgers, ondernemers en gemeenschap gering is. Mijn inzet in deze is heel duidelijk. Als ik moet kiezen tussen iets meer veenmos of mijn medemens dan kies ik voor de burgers en ondernemers in het gebied.”

„Of het gaat lukken om een advies aan de politiek te geven waar alle partijen achter staan, zal moeten blijken. Dat is volgens mij geen uitgemaakte zaak. De belangen en tegenstellingen zijn groot en de impact van mogelijke maatregelen, zoals grondwaterstijging, kunnen het gebied ernstig aantasten wat betreft leefbaarheid, met alle gevolgen van dien. Wat dat betreft wordt 2018 best een spannend jaar.”

Bestuurlijke Adviescommissie spant zich maximaal in voor droge woningen

Het voorkomen van vernatting van de woonomgeving aan de zuidkant van Engbertsdijkvenen, is uitermate belangrijk. Hiervoor wil de commissie zich maximaal inspinnen bij de zoektocht naar de te nemen maatregelen. Dit heeft de Bestuurlijke Adviescommissie woensdag 4 april jl. onomwonden uitgesproken. Zowel bij het bepalen van de interne maatregelen als de externe maatregelen die nodig zijn om de natuurdoelen te behalen, is het uitgangspunt dat de situatie van de woningen en de erven daaromheen niet verslechtert. Sterker nog, als het mogelijk is, wordt er gekeken naar verbetering van de situatie en gezocht naar maatregelen die het gebied droger maken dan het nu is.

Mooie stap

„Dit is een mooie stap”, laat Klaas de Lange weten. Hij is namens bestuurlijk trekker LTO Noord verantwoordelijk voor het gebiedsproces en vertegenwoordigt het boerenbelang in de adviescommissie, maar vindt het belang van de omwonenden ook zeer belangrijk. „Het is mooi dat de commissie zich uitspreekt voor de situatie van de bewoners. Zij zitten al tien jaar in onzekerheid over hun woonsituatie. Niemand wil natte kelders of andere schade als gevolg van vernatting van zijn woning.”

Duidelijkheid

„Het is goed dat de commissie duidelijkheid geeft”, zegt onafhankelijk voorzitter Erik Back. „Alle leden van de Bestuurlijke Adviescommissie zijn het er unaniem over eens dat de woningen van de burgers droog moeten blijven. Nu kunnen we op zoek naar de juiste technische oplossingen die dit mogelijk maken. Uiteraard wel met inachtneming van de natuurdoelen. Mocht het om de een of andere reden niet lukken de juiste technische oplossingen te vinden, dan zoeken we samen met het bevoegd gezag, in dit geval de provincie Overijssel, naar andere passende oplossingen.”

Mitigerende maatregelen

„Als het nodig is, worden er mitigerende maatregelen genomen die ervoor zorgen dat het buiten het natuurgebied zo droog mogelijk blijft. Dit terwijl de noodzakelijke maatregelen als doel hebben dat er in het gebied een constant hoog waterpeil ontstaat”, zegt Herman Brink. Hij is als directeur Staatsbosbeheer Overijssel verantwoordelijk voor de inrichtingsmaatregelen binnen het natuurgebied. „Het is belangrijk dat de bewoners ‘droge voeten’ houden. Wij zullen ons hiervoor maximaal inspinnen.”

Op zoek naar passende maatregelen

Het kernteam en Staatsbosbeheer gaan nu samen met deskundigen onderzoeken welke oplossingen aan dit uitgangspunt voldoen en waarmee ook de natuurdoelen gehaald worden. De bewoners aan de zuidkant hebben al een mogelijke oplossing gepresenteerd en ook de natuurgroepen hebben nagedacht over een mogelijke oplossingsrichting. „Wij willen graag met deze voorstellen aan de slag”, zegt projectleider Herbert Bos. „Samen met ons adviesbureau willen we onderzoeken of we deze voorstellen nog verder kunnen verbeteren. Uiteraard koppelen we de uitkomsten daarvan terug aan de betrokkenen. Ik verwacht dat we dat nog voor de zomervakantie kunnen doen.”

Adviesbureau Royal Haskoning DHV ondersteunt kernteam

Met ingang van 1 april ondersteunt adviesbureau Royal HaskoningDHV het kernteam.

Zij zijn als beste bureau uit de bus gekomen na een aanbestedingsprocedure. Hun rol richt zich voornamelijk op ondersteuning van het team op het gebied van het ontwikkelen van de varianten. Het bureau geeft advies over mogelijke bouwstenen voor de door te rekenen varianten en geeft inzicht in de kosten, uitvoerbaarheid en mogelijke effecten. De exacte werkzaamheden worden bepaald door het kernteam.

Bij het bepalen van de varianten wordt de kennis van de experts van Royal HaskoningDHV gecombineerd met gebiedskennis van de mensen die in het gebied wonen en werken. Door kennis te bundelen kunnen gezamenlijk de beste varianten bepaald worden.

Een belangrijke taak voor Royal Haskoning DHV is het opstellen van het inrichtingsplan. In dit plan wordt de uiteindelijk beste variant beschreven inclusief de kosten, manier van uitvoeren en de noodzakelijke vergunningen. In de volgende nieuwsbrief stellen we graag de mensen voor en vertellen zij wat ze precies gaan doen.

Alle peilbuizen rondom Engbertsdijksvenen zijn geplaatst

Eijkelkamp Soil & Water heeft alle peilbuizen in het gebied rondom Engbertsdijksvenen geplaatst. Op de kaart ziet u waar u de peilbuizen kunt vinden. Eind maart zijn de eerste metingen verricht. Komend jaar meten de peilbuizen continu de grondwaterstanden. Medewerkers van Eijkelkamp Soil & Water zullen dit jaar nog drie keer de meetgegevens uitlezen. Na dit jaar neemt provincie Overijssel de monitoring voor haar rekening.

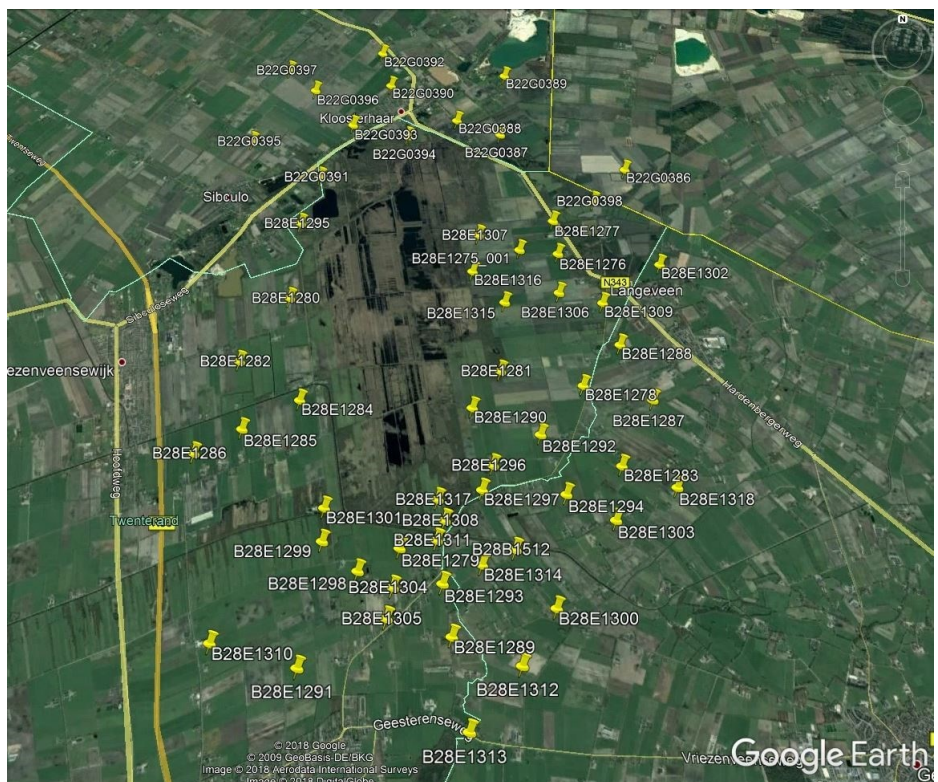
Gegevens openbaar

De meetgegevens zijn openbaar. Op dit moment werken we aan een 'tool' waarmee we u goed op de hoogte kunnen houden van de meetreeksen. In de volgende nieuwsbrief vertellen we u hier meer over.

Onderhoud peilbuizen

De komende maanden zult u de mannen van Eijkelkamp Soil & Water nog regelmatig zien lopen en rijden in het gebied. Niet alleen om de gegevens uit te lezen, maar ook om de staat waarin de peilbuizen verkeren in de gaten te houden. Mocht er iets niet werken of beschadigd zijn, dan zorgen zij voor de reparatie.

Heeft u vragen over de monitoring van de grondwaterstanden? Stuur dan een mail naar planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com

Kaart met alle meetpunten/peilbuizen

**Heeft u vragen over het project Planvorming Engbertsdijksvenen?
Neem contact op met Yvette van Wichem:**

yvwichen@projectenltonoord.nl

Nieuws van Staatsbosbeheer

Plaatsing peilbuizen binnen natuurgebied bijna klaar

Om de grondwatersituatie zowel binnen als buiten het natuurgebied Engbertsdijksvennen goed in beeld te kunnen brengen, is het nodig een flink aantal extra peilbuizen in het natuurgebied te plaatsen. Eind maart zullen de meeste peilbuizen in het natuurgebied geplaatst zijn.

Voor het bepalen van de huidige hydrologische toestand en de toekomstige effecten van maatregelen, is het van belang om een goed hydrologisch meetnet in het natuurgebied te hebben. Eerst zal er een nulmeting plaatsvinden door het meten van de huidige waterstanden om de situatie zoals deze nu is vast te leggen. De metingen in de periode tijdens en na de maatregelen worden vergeleken met deze referentiesituatie om op die manier het effect van de maatregelen te bepalen.

Toekomstig meetnet

Omdat de werking van het hoogveengebied een ingewikkeld proces is, is het natuurgebied Engbertsdijksvennen ten behoeve van het grondwateronderzoek opgedeeld in 24 compartimenten. Elk compartiment bevat minimaal één peilbuis, zodat er een goede spreiding is van het monitoringnetwerk. Er zijn 18 bestaande peilbuislocaties in het gebied die worden overgenomen in het monitoringsplan en er komen 22 nieuwe peilbuislocaties bij.

Uitleg gegevens

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie en de situatie na inrichting wordt onderzoek gedaan naar verschillende aspecten zoals oppervlaktewater, grondwater, waterkwaliteit, neerslag en verdamping. Door zowel de bestaande monitoringsgegevens als de nieuwe meetgegevens te gebruiken, kunnen we de waterstanden van de uit te voeren maatregelen van zowel het interne als het externe gebiedsproces goed volgen.

Ook de bezoekers van het natuurgebied worden geïnformeerd over de peilbuizen die in het gebied staan. Bij de noordelijke ingang van het natuurgebied bij Kloosterhaar staat een informatiebord waarop uitleg wordt gegeven over de werking van de peilbuizen en de noodzaak van goede waterstanden voor de natuur.

Zodra het monitoringsplan gereed is, zijn de gegevens door iedereen te raadplegen. Informatie hierover is vanaf half april terug te vinden op www.overijssel.nl/engbertsdijksvennen.

Beleef de lente in de Engbertsdijksvennen!

Op zoek naar reptielen en amfibieën met de boswachter

Staatsbosbeheer organiseert woensdagmiddag 18 april om 14.30 uur een doe-excursie in de Engbertsdijksvennen. Ga samen op pad met boswachter Jeroen Buunen om reptielen en amfibieën te zoeken én te vinden natuurlijk!

Een adder tegenkomen tijdens je wandeling is een zeldzaamheid. Staatsbosbeheer organiseert een excursie-wandeling in de Engbertsdijksvennen waar bij de kans om kennis te maken met deze streekeigen soort zeker aanwezig is. In deze tijd van het jaar zijn de slangen net uit hun winterslaap ontwaakt en op zoek naar een geschikte partner. Of ze liggen op een zonnige plek zich op te warmen.

Er zijn meer bewoners van het veengebied die zich in deze periode van het jaar laten zien, zoals de watersalamander en de boomkikker. Ook de paddentunnel is onderdeel van de excursie. Daar vertelt de KNNV afdeling Vriezenveen meer over. Wie weet welke overstekende dieren je daar treft!

Inschrijven voor de circa 2 uur durende wandeling op woensdagmiddag 18 april doe je door een e-mail te sturen naar: engbertsdijksvennen@staatsbosbeheer.nl. Je krijgt daarna een ontvangstbevestiging met daarin meer informatie.

Vragen en informatie?

Heeft u vragen of wensen, wilt u informatie of maakt u zich zorgen en wilt u dit bespreken met Staatsbosbeheer? Dan kunt u terecht bij Jeroen Buunen of Cleo Hubers. Ook kunt u een bericht achterlaten via ons mailadres: engbertsdijksvenen@staatsbosbeheer.nl

Jeroen Buunen
Boswachter publiek
Vragen over het natuurgebied
Engbertsdijksvenen
06-10 32 92 93

Cleo Hubers
Omgevingsmanager
Vragen over de interne herstelmaatregelen binnen
Engbertsdijksvenen
06-52 40 17 16

Foto's Staatsbosbeheer: Gerrit Schepers

Overijssel is een prachtige omgeving om te wonen, werken en recreëren. Een groot deel van de gebieden met veel natuurwaarden is te vinden in de Natura 2000-gebieden. In en nabij de Natura 2000-gebieden ligt een stevige natuurherstelopgave.

Stikstof

Al jaren is er in natuurgebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit heeft een negatief effect op kwetsbare natuur. Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) moet er voor zorgen dat de hoeveelheid stikstof omlaag wordt gebracht en de effecten ervan worden verminderd. Hierdoor ontstaat ook ruimte voor economische ontwikkelingen voor onder andere de landbouw en de industrie.

De PAS-gebiedsanalyse en het beheerplan beschrijven het gebied, de natuurdoelen en gebiedsgerichte herstelmaatregelen die in en naast het natuurgebied moeten worden uitgevoerd om ruimte te geven aan natuur én economie.

Schadeloosstelling en grondvererving

Eigenaren van gronden in het Uitwerkingsgebied Natura 2000 (gele gebieden op de kaart) worden schadeloos gesteld voor waardevermindering van grond en gebouwen. Hierbij wordt elke situatie afzonderlijk bekeken en wordt in overleg met de grondeigenaren gezocht naar een passende oplossing. Het is mogelijk om eigenaar van de grond te blijven en de schade uitgekeerd krijgen, maar het is ook mogelijk om de percelen te ruilen of verkopen. Er is altijd sprake van maatwerk. In de meeste gevallen zal pas een definitieve keus worden gemaakt als bekend is hoe groot de effecten van de maatregelen zijn en daarmee de bruikbaarheid van de percelen.

Meer informatie?

Kijk op: www.overijssel.nl/
Engbertsdijksvenen. Of neem contact op met Herbert Bos via planvormingengbertsdijksvenen@gmail.com.

In samenwerking met een vertegenwoordiging van grondeigenaren en belangenbehartigers.